GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 123. *Marțĭ, Mercurĭ 4 (16) Iunie.* 1886.

Brașovŭ, 3 Iunie 1886.

In ḑilele din urmă s'au petrecutŭ nisce evenimente de importanță istorică în Germania și în Francia. La Germanĭ s'a tractatŭ de asigurarea domnirei uneia din dinastiele federale, pe când la Francesĭ a fostŭ vorba de isgonirea rĕmășițelorŭ vechilorŭ dinaștĭ din țéră. Curiósă și semnificativă coincidență. Ea denotă destulŭ de învederatŭ spiritulŭ ce domnesce aḑĭ în aceste două state marĭ rivale. Intr'unŭ locŭ nisuința d'a conserva vechile base ale ordinei monarchice, într'altulŭ stăruința d'a o rupe desĕvêrșitŭ cu tóte tradițiunile dinastice și d'a pregăti o nouă epocă a republicanismului radicalŭ.

Scimŭ că în Bavaria s'a proclamatŭ regența cu principele Luitpold ca regentŭ, după ce starea sănătății regelui Ludovicŭ II s'a sdruncinatŭ astfelŭ, încâtŭ i se alteraseră și facultățile spirituale. Nu era lucru puținŭ d'a duce la împlinire hotărîrea consiliului de statŭ și d'a înlocui garda regelui cu medicĭ și supraveghiătorĭ de bolnavĭ. S'a petrecutŭ o scenă estraordinară, când s'a dusŭ deputația la regele spre a'i cerĕ consimțĕmêntulŭ la întroducerea regenței. Regele Ludovicŭ dĕdu ordinŭ gendarmilorŭ sĕi sĕ aresteze deputațiunea, ceea ce s'a și întêmplatŭ, și numai cu greu au pututŭ scăpa aceștia, căcĭ se asigură că regele ar fi datŭ ordinŭ ca sĕ le scótă și câte unŭ ochiu.

In cele din urmă a succesŭ ómenilorŭ, carĭ încungiurau pe rege, a-lŭ duce dela Hohenschwangau la castelulŭ Berg lângă laculŭ Starnberg, unde avea sĕ fiă supusŭ unei cure. La plecare și în totŭ percursulŭ drumului regele Ludovicŭ s'a purtatŭ fórte prevenitorŭ și poporațiunea, care-lŭ iubea, l'a aclamatŭ. Aicĭ în Berg însĕ, sórtea voi ca romanticulŭ stăpânitorŭ alŭ Bavariei, principele poesiei, musicei și artelorŭ în München, risipitorulŭ Mecenate, sĕ aibă unŭ tragicŭ sfêrșitŭ, aflându-șĭ mórtea în lacul Starnberg, din ale căruia adâncimĭ îlŭ chemau seducĕtórele spirite, carĭ au făcutŭ sĕ i sĕ 'ntunece mintea.

In loculŭ regelui Ludovicŭ II a fostŭ proclamatŭ rege ducele Otto, care suferindŭ asemenea de o bólă incurabilă va fi înlocuitŭ prin regența prințului Luitpold. Astfelŭ s'a asiguratŭ continuitatea dinastiei Wittelsbach pe tronulŭ Bavariei în sensulŭ legilorŭ și alŭ constituțiunii.

In timpŭ ce s'au s'au sĕvêrșitŭ acestea în München, representanții poporului în capitala Franciei discutau asupra gravei cestiunĭ a espulsării prințilorŭ fostelorŭ familii domnitóre în Francia, pe care republicanii au cerut'o în interesulŭ republicei. Mĕsura s'a și votatŭ cu órecare restricțiune. S'a hotărîtŭ, ca sĕ fiă espulpulsațĭ numai adevĕrații pretendențĭ cu fii lorŭ ântêiŭ născuțĭ; ér în privința celorlalțĭ prințĭ i s'a datŭ guvernului facultatea d'a-i espulsa când va afla de lipsă.

Așadér contele de Parisŭ, Louis Philippe Albert d'Orleans, precum și prințulŭ Jerôme Napoleon vorŭ trebuì sĕ părăséscă Francia fiindŭ proscrișĭ, îndată ce senatulŭ va primi și elŭ proiectulŭ de lege, ceea ce se asigură că se va întêmpla în sĕptĕmâna acésta. Atâtŭ capulŭ Orleaniștilorŭ, câtŭ și acela alŭ Bonapartiștilorŭ ľa· sigură de acum că se vorŭ întórce ca sĕ salveze țéra și societatea.

Folosi-va acéstă mĕsură séu strica-va mai multŭ republicei francese? Atâta scimŭ, și nu fără îngrijire în viitorulŭ Franciei trebue sĕ constatămŭ, că monarchismulŭ are afunde rădăcinĭ în țéră și că numai la acésta se gândescŭ pretendenții când promitŭ o grabnică re'ntórcere. Póte că n'au avutŭ nedreptate aceia, carĭ au ḑisŭ că, vrêndŭ republica sĕ stêrpéscă aceste rădĕcinĭ, ar trebui sĕ espulseze jumĕtate Francia.

Nu se scie ce va mai fi și cum se vorŭ mai întórce lucrurile. Deocamdată Francia s'apropiă totŭ mai multŭ de ținta republicei roșie. Câțĭ Dantonĭ, Marațĭ și Robespièrrĭ vorŭ rĕsări când se va desfășura stégulŭ roșu și unde vorŭ împinge ei stările din Francia și din Europa, acésta este o cestiune a viitorului.

Camera din Viena și România.

In ședința dela 9 Iuniu a camerei deputaților din Viena, desbătêndu-se tarifulŭ vamalŭ austro-ungarŭ, deputatulŭ **Chlumecky** atinse în întroducerea vorbirei sale rĕsboiulŭ vamalŭ cu România.

Acesta — ḑise Chlumecky — e cu atâtŭ mai regretabilŭ, cu câtŭ în acéstă jumĕtate a monarchiei, abstragêndŭ de unŭ singurŭ grupŭ, toțĭ au dorința d'a esista o înțelegere politică vamală și comercială, deórece acestŭ tînĕrŭ regatŭ, care nisuesce a se înălța și care în scurtŭ timpŭ, sub conducerea unui înțeleptŭ principe germanŭ, a făcutŭ progrese în adevĕrŭ admirabile, e întêmpinatŭ cu deplină simpatiă și noi de sigurŭ trebue sĕ dorimŭ numai, ca raporturile nóstre politice cu statele balcanice peste totŭ și mai cu deosebire cu România sĕ nu se turbure în nicĭ o privință. (Aplause'n stânga.) Cu tóte astea trebue sĕ constatămŭ, că România n'a păzitŭ cu credință tractatulŭ. Cu tóte astea, guvernulŭ nostru încă e vinovatŭ. Unde a fostŭ vorba de representarea intereselorŭ nóstre contra Ungariei, a doveditŭ mare slăbiciune. (Forte corectŭ! în stânga.) Era unŭ timpŭ, când conducerea afacerilorŭ politice comerciale era în aședămêntulŭ Barbara. Adĭ ea este în Budapesta.

Espulsarea prințilorŭ în camera francesă.

Joia trecută s'a începutŭ în camera din Parisŭ desbaterea asupra espulsării membrilorŭ familielorŭ, ce au domnitŭ în Francia. Sala era îndesată de publicŭ, care cu încordare aștepta începerea discusiunei. Logea diplomaților era ocupată, deputații toțĭ de față. **Floquet** a presidatŭ. Celŭ dintêiu vorbitorŭ fù comitele **de Mun** (clericalŭ). Elŭ ḑise, că espulsarea este o tradițiune jacobină (Aplause 'n drépta, reprobărĭ în stênga). Teoria vóstră, ḑise elŭ întorcêndu-se către republicanĭ, este de ai goni pe prințĭ fără sentință prealabilă. (Strigărĭ în stênga: Astă teoriă ațĭ introdus'o voi!). Voițĭ sĕ dațĭ afară din țéră astădĭ pe aceia, carĭ au formatŭ națiunea (Aplause și sgomotŭ). Monarchiele nu 'șĭ-au luatŭ refugiulŭ la espulsărĭ, decâtŭ numai în timpurĭ revoluționare; a le face însĕ în timpurĭ liniștite este o nerușinare (Strigărĭ: La ordine! Sgomotŭ). Vorbitorulŭ citéză pe Jules Favre și pe alțĭ republicanĭ, carĭ s'au pronunțatŭ totdéuna în contra espulsărilorŭ. Elŭ este monarchistŭ pentru că e bunŭ patriotŭ. In Francia e revoluțiunea la modă. Ar fi o ambițiune frumósă pentru unŭ politicŭ a da țĕrei pacea, bunăstarea înăuntru și prestigiulŭ în afară. Atuncĭ cérta partidelorŭ ar dispăre și și noi, monarchiștii, amŭ afla mângăiere în mărirea patriei. (Aplause repețite sgomotóse.) Astfelŭ însĕ republica este guvernulŭ partidelorŭ, carĭ simțŭ că șĭ pierdŭ tĕrîmulŭ de sub picióre; suntŭ adĭ în țéră ómenĭ, carĭ genéză pe republicanĭ; republicanii nu voiescŭ mórtea lorŭ, ci proscripțiunea, care este asemenea unŭ felŭ de mórte. (Sgomotŭ în stânga, aplause în drépta).

Eu apĕrŭ astădĭ, ḑice vorbitorulŭ, nu numai pe prințĭ, ci mĕ apĕrŭ și pe mine însu'mĭ, vĕ apĕrŭ pe d-v. toțĭ. (Aplause'n drépta, mișcare în stânga.) Astădĭ vețĭ goni pe prințĭ, mâne vețĭ goni și pe contrarii d-vóstre. Cine va fi însĕ mâne contrarulŭ vostru, deórece viitorulŭ este alŭ celui mai violentŭ? Unde o se vĕ oprițĭ? N'ațĭ cerutŭ deja în adunărĭ publice, ca capitaliștii sĕ fiă împușcațĭ? Stațĭ înaintea porții proscripțiunei și înaintea porții dreptății. Alegețĭ! Nu uitațĭ însĕ, că décă guvernulŭ a trecutŭ odată pe sub pórta proscripțiunei nu se va mai puté întórce nicĭ-odată. (Aplause repețite sgomotóse. Vorbitorulŭ este felicitatŭ de partisanii sĕi. Mișcare mare).

Urméză câțĭva vorbitorĭ mai ne'nsemnațĭ, după carĭ ia cuvêntulŭ președintele comisiunei de espulsare *Madier de Montjau*. Elŭ ḑice că cu acéstă cestiune trebue sĕ se sfêrșéscă odată pentru totdéuna. Citéză aserțiunĭ de ale lui Thiers, Berryer ș. a. carĭ au pledatŭ odinióră pentru necesitatea espulsării. Aduceți-vĕ aminte, ḑice vorbitorulŭ, de cuvintele lui Thiers, care a esclamatŭ odinióră: „Prinții au fostŭ amicii mei, dér *eu cunoscŭ unŭ amicŭ mai mare decâtŭ prinții, patria*. (Aplause sgomotóse în stânga.) Vorbitorulŭ accentuéză, că tocmai monarchiele s'au folositŭ de legile de espulsare contra prinților. Burbonii au proscrisŭ pe Bonapartiștĭ și acestia érășĭ pe Burbonĭ, tocmai sub monarchiă proscripțiunea a devenitŭ chiar tradițiune. Aplaudațĭ acum, décă putețĭ, d-lorŭ din drépta! (Aplause sgomotóse în stânga; tăcere în drépta). Ḑicețĭ că prinții suntŭ cetățenĭ ca toțĭ ceilalțĭ și că prin urmare trebue sĕ le lăsămŭ libertatea, Da! Le-o lăsămŭ, décă vorŭ trăí ca simpli cetățenĭ, ca egalĭ între egalĭ, décă vorŭ renunța la nisuințele și speranțele lorŭ. (Aplause). Acésta însĕ nu se întêmplă, din contră îi vedemŭ că ocupă posițiune esclusivă și agită pentru nisuințele lorŭ. Madier apeléză la republicanĭ, ca sĕ aibă în vedere numai binele republicei. (Aplause prelungite). —

*

Isgonirea tuturorŭ prințilorŭ, precum ni s'a telegrafiatŭ, a fostŭ respinsă. Propunerea lui Brousse însă, ca sĕ se espulseze pretendenții și cei dintêiu născuțĭ ai lorŭ s'a primitŭ. De asemenea s'a primitŭ dispozițiunea, care dă guvernului dreptulŭ d'a isgoni facultativŭ pe ceilalțĭ prințĭ prin decretŭ; totŭ așa dispozițiunile penale pentru espulsații carĭ s'ar întórce. Décă s'ar fi primitŭ espulsarea generală, atuncĭ s'ar fi interḑisŭ șederea pe pămêntulŭ francesŭ, prin urmare orice visită în Parisŭ, și regelui Leopoldŭ alŭ Belgiei, contelui de Flandra, fratele regelui Belgiei și nepotulŭ regelui Ludovicŭ Filipŭ; contelui de Eu, moștenitorulŭ Brasiliei și nepotulŭ lui Ludovicŭ Filipŭ; ducelui de Montpensier, infantulŭ Spaniei; viitórei regine a Portugaliei și princesei Waldemar de Danemarca. Prin urmare totŭ e mai bine că se întroduce rĕulŭ celŭ mai micŭ, care fără urmărĭ grele nu va remânea.

Demonstrațiunile din Pesta.

Joi séra plebea din Pesta avea de gândŭ sĕ continue demonstrațiunile. De astă dată însé, precum scimŭ, demonstranții au fostŭ prinșĭ în strada Kerepes în cursă. Étă cum s'au petrecutŭ lucrurile:

Plebea se arăta mai cutezătóre ca în celelalte serĭ. Pe la 7 óre séra unŭ haiducŭ temnicerŭ ducea unŭ arestantŭ legatŭ în lanțurĭ; o voce strigă: „Sĕ-lŭ liberămn!“ Haiduculŭ fù încungiuratŭ, dér cu baioneta isbutì sĕ împingă pe arestantŭ într'o curte și închise pórta. Adunătura voì sĕ asalteze pórta, însĕ patru polițiștĭ sosiră și puseră pe arestantŭ într'unŭ carŭ, transportându-lŭ astfelŭ la loculŭ destinatŭ. Plebea căută unŭ altŭ obiectŭ de atacŭ, batjocuriră și insultară p'unŭ polițistŭ, care fù silitŭ sĕ se retragă. Poliția și unŭ batalionŭ de infanteriă, printr'o fină stratagemă, încongiurară pe demonstranțĭ. Printr'unŭ semnalŭ de trîmbiță se anunță că stratagema e terminată. Plebea fù provocată sĕ se retragă, dér se rĕspunse cu rîsete și batjocurĭ. Unŭ nou semnalŭ de trîmbiță făcù sĕ apară din tóte părțile baionetele, plebea fù totŭ mai multŭ strîmtorată și orĭ încătrău voia sĕ fugă, dedea de baionete. Câțĭva se refugiară în grădina dinaintea teatrului naționalŭ și aci credêndu-se sigurĭ, aruncară cu petri în soldațĭ. Dér pe neașteptate fură scoșĭ de acolo, și doi dintre demonstranțĭ fură binișorŭ căptușițĭ de sabia unui oficerŭ.

Vĕḑêndu-se acum mulțimea încungiurată din tóte părțile, fără nicĭ o scăpare, începù a oscila pălăriile strigândŭ cu'nsuflețire: „Trăiască poliția! Trăiască armata!“ Poliția și armata trebuì sĕ rîḑă de acéstă ovațiune de nevoiă; 1500 de persóne erau încinse de cordonulŭ armatei Elementele mai cinstite și cei ce aparțineau secsului mai slabŭ fură liberațĭ. Ceilalțĭ, o adunătură de totŭ ce e mai suspectŭ și mai periculosŭ, fură dușĭ în cete de câte 50—100 în localulŭ centralŭ alŭ poliției. Ore 'ntregĭ a duratŭ transportulŭ. Putéi face importante studii fisionomice la cei 700—800 de turburătorĭ. Pe loculŭ unde au fostŭ prinșĭ s'au găsitŭ

colecţiunĭ întregĭ de cuţite, petre, bucăţĭ de ferŭ, şurupurĭ şi alte utensilie, necesare pentru spargerea capetelorŭ, ferestrelorŭ şi lampelorŭ. Cei sub 14 anĭ şi învĕţăceii au fostŭ liberaţĭ şi daţĭ părinţilorŭ şi stăpânilorŭ lorŭ, ca sĕ'i pedepséscă.

In timpulŭ când se opera stratagema, la o trafică de pe piéţa Carolŭ se audiră strigăte că arde. Turburătorii fugindŭ dinaintea baionetelorŭ îi spărseseră lampa dinaintea prăvăliei şi petroleulŭ îi aprinse diarele şi jucăriile ce erau atêrnate la uşe. Din norocire foculŭ se stinse repede.

In învălmăşéla dinaintea teatrului naţionalŭ au fostŭ rănite trei persóne. Conducĕtorulŭ unui biurou de servitorĭ fù străpunsŭ cu baioneta în şoldulŭ stângŭ. Unŭ bĕtrânŭ fù greu rănitŭ la capŭ prin douĕ loviturĭ de sabiă. Unŭ lucrătorŭ fù străpunsŭ cu baioneta în braţŭ.

In odaia de raportŭ a centralei poliţienescĭ au duratŭ ascultările pănă la 3 óre dimineţa. Turburătorii erau duşĭ în grupurĭ de câte 10, şi au asistatŭ la acestŭ spectaculŭ mulţĭ deputaţĭ şi aristocraţĭ. Fórte puţinĭ arestaţĭ s'au pututŭ legitima şi au fostŭ liberaţĭ. In spitalŭ suntŭ mulţĭ răniţĭ. Şi cu acéstă ocasiune s'au spartŭ numĕróse lampe şi ferestre.

Vinerĭ séra nu s'au mai repetatŭ turburările. Cu tóte astea se luaseră energice mĕsurĭ. Steteu gata douĕ batalióne de geniu, unulŭ de infanteriă, douĕ companii de vênătorĭ, unŭ escadronŭ de husarĭ şi unulŭ de ulanĭ.

La visitarea arestaţilorŭ s'au mai găsitŭ la ei cuţite, bucăţĭ de ferŭ, petre şi alte lucrurĭ. Când unŭ feciorŭ de prăvăliă venì la rêndŭ sĕ fiă visitatŭ, scóse repede unŭ revolverŭ şi se împuşcà în peptŭ, rănindu-se greu; fù dusŭ în spitalŭ.

Inaintea centralei poliţiei Vinerĭ după amédĭ erau adunaţĭ mulţime de ómenĭ. Părinţii îşĭ reclamau copiii, industriaşii lucrătorii, femeile bărbaţii lorŭ. Unŭ mare numĕrŭ de arestaţĭ suspecţĭ au fostŭ fotografaţĭ fără sĕ bage de sémă. Dintre cei 710 arestaţĭ, 232 individĭ, mai cu sémă învĕţăcei şi băeţĭ sub 14 anĭ, au fostŭ liberaţĭ; 154 persóne au fostŭ pedepsite pe cale administrativă cu 24 óre pănă la 8 dile arestŭ. Cei de repeţite orĭ pedepsiţĭ şi nestăruitorĭ în Budapesta vorŭ fi escortaţĭ în locurile de unde suntŭ. Judecătoriei penale se vorŭ preda 324 persóne spre a fi condamnate.

Turburătorii se gândescŭ la rĕsbunare. Pekary, locţiitorulŭ căpitanului orăşenescŭ supremŭ, a primitŭ prin poşte o scrisóre ameninţătóre, în care i se face cunoscutŭ poliţiei, că »ei toţĭ vorŭ fi aruncaţĭ în aerŭ!» In scrisóre e subscrisŭ „Comitetulŭ".

Cei din Pesta speră, că turburărilorŭ li s'a pusŭ capĕtŭ.

SCIRILE DILEI.

Cu ocasiunea demonstraţiunilorŭ studenţilorŭ din *Raab*, studenţii din Pesta le trimiseră acelora următórea telegramă: „Fraţilorŭ! Ne bucurămŭ de însufleţirea vóstră. Losinca ce are sĕ ne unéscă este: *armată ungurésca de sine stătătóre.* Cetăţenii universităţii din Pesta."

—x—

Ni se scrie din *Reghinulŭ săsescŭ*: »In hotarulŭ *Silivaşului de Câmpiă* în 8 Iuniu n. unŭ băetŭ de 12—13 anĭ, care păzea nisce juncĭ, a fostŭ trăsnitŭ în capŭ, făcêndu-ĭ trei găurĭ. Nefericitulŭ e fiulŭ lui Gavrilă Şipoşiu din Beca română. Acésta întêmplare a pricinuitŭ o adâncă impresiune în locuitorii din Beca română şi étă de ce: Pe acestŭ omŭ se dice că l'ar fi folositŭ fostulŭ curatorŭ primarŭ de acolo ca instrumentŭ de a corupe pe câţĭva Ţiganĭ şi a'i face sĕ depună mărturiă mincinósă în nenţelegerile ce esistă între fostulŭ curatorŭ şi între preotulŭ din acea comună. Locuitorii din Beca română privescŭ acéstă nenorocire ca o rĕsplată dumnedeéscă, fiindŭ că toţĭ suntŭ convinşĭ, că preotulŭ sufere pe nedreptŭ.«

—x—

Camera de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ s'a ocupatŭ în şedinţa ei dela 8 Iuniu n. mai numai cu mĕsurile ce suntŭ de luatŭ pentru susţinerea industriei nóstre, adusă la desperare în urma rĕsboiului vamalŭ, ce a începutŭ dela 1 Iuniu n. cu România, respective cu mĕsurile ce suntŭ de speratŭ din partea guvernului. Camera de comerţŭ şi industriă, vĕdêndŭ greaua situaţiune a industriei nóstre, îşĭ esprimà în formă de hotărîre adênca părere de rĕu pentru neisbênda tractărilorŭ cu România, precum şi speranţa şi dorinţa, d'a se stabili câtŭ mai curêndŭ stărĭ convenţionale amicale în loculŭ rĕsboiului vamalŭ. Acéstă declaraţiune s'a înaintatŭ ministrului de comerţŭ.

—x—

Diarele din Pesta spunŭ că, cu ocasiunea trecerei archiducelui Albrecht prin Essec, Croaţii i-au făcutŭ o dintinsă primire. Unŭ preotŭ la întêmpinare, arătândŭ printr'unŭ discursŭ sentimentele Croaţilorŭ cu privire la Tronŭ şi la monarchiă, s'a esprimatŭ astfelŭ: „Ori unde amŭ fi duşĭ, pretutindenĭ cu credinţă, iubire şi cu abnegaţiune vomŭ urma stégulŭ *negru-galbenŭ*, ér pe celŭ *roşu-albŭ-verde* niciodată." Diarele maghiare din Pesta dicŭ, că aceste cuvinte suntŭ revoluţionare, şi suntŭ înverşunate contra archiducelui Albrecht, că nu au admonestatŭ pe oratorŭ. Mai observămŭ, că corporaţiunile şi reuniunile din Agramŭ au voitŭ sĕ priméscă sĕrbătoresce pe archiducele Albrecht la trecerea sa prin Agramŭ. Banulŭ Khuen Hepervary insĕ nu le-a datŭ voiă.

—x—

Slovacii voindŭ sĕ serbeze la 6 Iuniu n. *jubileulŭ* de 25 de anĭ alŭ *memorandului slovacŭ naţionalŭ*, autoritatea i-a opritŭ. »Nar.Novine« a publicatŭ discursurile ce erau sĕ se ţină cu acéstă ocasiune. Svetozar *Vajmsky-Hurban* predice în vorbirea sa împlinirea desiderielorŭ esprimate în memorandŭ; aceeaşĭ speranţă o esprimă în vorbirea sa şi Paulŭ *Mudron*, dicêndŭ între altele, că bunulŭ Dumnedeu sĕ lumineze cercurile dătătóre de tonŭ şi sĕ le convingă despre aceea, că o naţiune apăsată este o rea apĕrătóre a patriei, pe când o naţiune liberă îşĭ jertfesce avere şi sânge pentru patriă. Discursulŭ festivŭ avea sĕ-lŭ ţină Iosifŭ *Skultety*, tratândŭ şi istoria memorandului. In locŭ de marea serbare, Slovacii au fostŭ nevoiţĭ sĕ se mulţăméscă cu unŭ balŭ, la care s'au ţinutŭ discursurĭ, dêr, nu s'a amintitŭ memorandulŭ.

—x—

Resbelulŭ vamalŭ cu România, provocatŭ prin întreruperea negociatiunilorŭ pentru încheierea unei convenţiunĭ comerciale, — scrie »Fóia diecesană« din Caransebeşŭ — cere şi în ţinuturile nóstre deja victimile sale. Amintimŭ aci de o cam dată stabilimentele industriei de ferŭ din Reşiţa şi Ferdinandsberg, fabrica de petroleu din Orşova, morile de făină din Orşova şi Topleţŭ. Proprietarii morilorŭ acestora, d-nii Schram, Keresztessi şi Schmidt, carĭ măcinau pănă acum grâu eftinŭ din România şi esportau făina, prin închiderea graniţei pentru cerealii suntŭ ameninţaţĭ cu totală ruinare. Decĭ ei au trimisŭ la Budapesta o deputaţiune spre a esopera dela ministeriu óreşcarĭ înlesnirĭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, fiindcă morile lorŭ din causa transportului scumpŭ alŭ grâului din Aradŭ şi Timişóra nu potŭ ţinè concurinţă cu alte morĭ.

—x—

In *Orăştiă* s'a ivitŭ anghina. Unui bietŭ tăiătorŭ de lemne românŭ i-a seceratŭ în douĕ dile pe toţĭ copiii sĕi în numĕrŭ de patru.

Testamentulŭ lui Gregoriu Hangea.

In numĕrulŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre amŭ publicatŭ în suplementŭ cuprinsulŭ acestui testamentŭ, după dorinţa testatorelui.

Gregoriu H a n g e a din Maierŭ (ţinutulŭ Năsĕudului), c. r. cancelistŭ în pensiune, a rĕposatŭ în 21 Fevruariu a. c. în etate de 77 de anĭ, spre cea mai mare întristare a familiei sale şi a întregei comune, alŭ cĕreia fiu iubitŭ şi stimatŭ a fostŭ. Despre simţĕmintele nobile, ce le-a nutritŭ rĕposatulŭ pentru înaintarea culturei naţionale pe tóte terenele, despre zelulŭ sĕu adevĕratŭ românescŭ şi despre patriotismulŭ sĕu ne dă cea mai viuă dovédă memoratulŭ testamentŭ, prin care îşĭ lasă mai tótă averea sa pentru scopurĭ de cultură în favórea comunei sale natale, Maierŭ, apoi în favórea fondului „Asociaţiunei Transilvane," pentru stipendii ş. a.

Nu este atâtŭ mărimea sumei testate, câtŭ mai multŭ mărimea inimei testatorelui, care merită a fi lăudată şi pusă ca esemplu demnŭ de imitatŭ înaintea ochilorŭ tuturorŭ. Nobilulŭ faptŭ alŭ rĕposatului veteranŭ Hangea este cu atâtŭ mai încuragiatorŭ pentru noi Românii, cu câtŭ trebue sĕ ne dicemŭ că e unicŭ casulŭ ca unŭ omŭ de posiţia modestă a rĕposatului sĕ muncéscă o viéţă întrégă pentru ca denarii, ce şi i-a adunatŭ cu mare greu, sĕ-i depună pe altarulŭ naţiunei şi alŭ patriei.

Cu atâtŭ mai mare este meritulŭ testatorelui, cu câtŭ şĭ-a agonisitŭ mai greu şi cu mai multă muncă mica sa avere. Repeţimŭ, este ceva estraordinarŭ ca unŭ cancelistŭ în pensiune sĕ 'şĭ păstreze o sumă aşa de însemnată şi sĕ o destine celorŭ mai nobile scopurĭ culturale. Trebue sĕ fimŭ mândri pe aceea, că în sînulŭ Românilorŭ s'a pututŭ întêmpla unŭ asemenea casŭ, care póte la alte naţii multŭ mai înaintate abia s'ar iví. Acésta ne dovedesce mai multŭ ca orĭ şi ce puterea de viéţă, precum şi nobilele aspiraţiunĭ de carĭ este pĕtrunsŭ elementulŭ românŭ. Rĕposatulŭ Hangea şĭ a câştigatŭ unŭ titlu de recunoscinţă din partea naţiunei sale pentru nobilulŭ esemplu ce ni l'a datŭ.

Numai putemŭ sĕ nu accentuămŭ la loculŭ acesta, că Gregoriu Hangea a fostŭ şi unulŭ din acei zeloşĭ Românĭ, carĭ s'au străduitŭ a-şĭ împliní a lorŭ datoriă naţională în tóte direcţiunile. Elŭ a fostŭ unulŭ din cei mai fidelĭ abonaţĭ ai fóiei nóstre şi unulŭ din cei mai credincioşĭ susţiitorĭ ai principiilorŭ ce le profesămŭ şi pentru carĭ luptămŭ. Dorinţa lui cea din urmă a fostŭ ca testamentulŭ sĕu sĕ fiă publicatŭ în totŭ cuprinsulŭ sĕu în fóia nóstră.

Fiă ca sĕmînţa nobilă şi binefăcĕtóre, ce a sĕmânat'o acestŭ zelosŭ, neobositŭ şi marinimosŭ muncitorŭ în agrulŭ naţiunei, sĕ dea róde însutite şi în miite, spre binele şi mărirea némului românescŭ!

Neuitată sĕ-i fiă memoria între noi!

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Stanley vedea, că orĭ şi ce stăruinţă din partea sa ar fi în zadarŭ, de aceea elŭ îlŭ şi absolvà pe conducĕtorulŭ arabŭ de orĭ şi ce obligămêntŭ. Ca condiţiune elŭ îĭ puse numaĭ atâta, ca sĕ-ĭ îndemne pe Vangvana şi pe Vanyamvezi, despre carĭ era de temutŭ, ca nu cum-va sĕ céră şi eĭ a se întórce îndĕrĕtŭ, sĕ fiă şi de aicĭ înainte cu credinţă faţă cu stăpânulŭ lorŭ şi sĕ'lŭ urmeze şi maĭ departe cu curagiŭ neînfrântŭ. Eroulŭ nostru era hotărîtŭ sĕ urmeze călĕtoria în josulŭ rîuluĭ şi fără ajutorulŭ Arabilorŭ.

Tippu-Tib şi celelalte căpeteniĭ ale Arabilorŭ fură încărcaţĭ cu darurĭ pentru serviciile făcute. Vangvana şi Vanyamvezi încă nu rĕmaseră cu mânile góle, ci şi eĭ fură dăruiţi după putinţă de stăpânulŭ lorŭ pentru credinţa dovedită şi pentru răbdarea lorŭ cea îndelungată. Cătrĕ dênşiĭ vorbi călĕtorulŭ nostru astfelŭ:

„Iubiţiĭ meĭ tovarăşĭ! Maĭ suntŭ încă cincĭ dile, până când ne vomŭ ridica de aicĭ şi vomŭ porni maĭ departe pe rîu în josŭ, pentru a ajunge la oceanŭ, séu pentru a ne prăpădí cu toţiĭ. Aţĭ vĕdutŭ că în ciasurile cele maĭ grele, când aprópe nu maĭ era nicĭ o nădejde de scăpare, eu am săritŭ în ajutorulŭ vostru şi v'am mântuitŭ. Ceea-ce am făcutŭ până acum faţă cu voĭ, voĭ face şi de aicĭ înainte. Singurulŭ lucru, ce vi'lŭ cerŭ, este, sĕ aveţĭ deplină încredere în fiecare din cuvintele mele. Dela viaţa vóstră atêrnă şi a mea; de voĭ pune în primejdiă viaţa vóstră, a mea este de asemenea ameninţată. Eu vĕ privescŭ pe voĭ cu ochiĭ, cu carĭ privesce unŭ tată pe fiiĭ sĕĭ. — De aicĭ înainte noĭ nu vomŭ maĭ fi aşa de tarĭ ca până acum şi de bună sémă primejdiile nu vorŭ scădé întru nimicŭ. Dar ce sĕ facemŭ?... Trebue sĕ ne supunemŭ sorţiĭ, care nu se póte schimba cu nicĭ unŭ chipŭ... Şi óre de vomŭ cădé, nu se va întêmpla acésta după vrerea luĭ D-deu? Nu suntemŭ noĭ în orĭ şi ce vreme priveghiaţĭ de ochiulŭ sĕu celŭ neadormitŭ?... Elŭ va hotărî astfelŭ, după cum va găsi, că este cu cale. Voinţa luĭ trebue sĕ se împlinéscă! Dreptŭ aceea, dragiĭ meĭ copiĭ, hotărîţi-vĕ în sufletulŭ vostru aicĭ, unde a ne întórce îndĕrĕtŭ nu este maĭ puţinŭ primejdiosŭ decâtŭ a merge maĭ departe, după cum m'am hotărîtŭ şi eu, sĕ ne punemŭ tóte puterile nóstre, ca sĕ înaintămŭ din ce în ce totŭ maĭ multŭ pe acestŭ rîu, şi nicĭ-de-cum pe unŭ altulŭ, până la marele oceanŭ din cealaltă parte a acestuĭ continentŭ uriaşŭ."

Vorbirea eroului nostru fù primită cu strigăte de bucuriă de către braviĭ Vangvana şi Vanyamvezi. Manva Sera rostì câte-va cuvinte pline de inspiraţiune; cârmaciulŭ Uledi, unŭ bărbatŭ de o credinţă şi de o vitejiă rară, strigà, că „Staley este ca unŭ părinte alŭ sĕu şi alŭ matrozilorŭ sĕĭ şi de cum-va ceialalţi nu ar voí sĕ mérgă maĭ departe, Stanley şi cu Frank sĕ se suie în luntre, şi elŭ şi cu soţiĭ sĕĭ suntŭ gata a pleca îndată maĭ departe«.

Cu multŭ zelŭ începură a se face acum pregătirile de lipsă pentru continuarea călĕtorieĭ. Trebuia adunatŭ proviantŭ celŭ puţinŭ pentru douĕ-decĭ de dile, éră luntrile trebuiau reparate şi legate totŭ câte douĕ una de alta, ca astfelŭ sĕ nu se pótă rĕsturna aşa de uşorŭ. De asemenea aveau călĕtoriĭ noştri sĕ se îngrijéscă şi de transportulŭ măgarilorŭ, de óre-ce la casŭ când rîulŭ ar fi trebuitŭ părăsitŭ, aceste animale erau neapĕratŭ de lipsă.

Intr'aceea se apropiară din nou sĕrbătorile Nascereĭ Domnuluĭ. Aceste sĕrbătorĭ fură petrecute în modulŭ celŭ maĭ veselŭ, după cum se putea aştepta în astfelŭ de împrejurărĭ. Intocmindu-se o întrecere cu luntrile pe rîu, deosebitele canoe căpĕtară numirĭ ca: Oceanŭ, Livingstone, Stanley, Telegraph, Herald, London, America, Mirambo, etc. Biruitoriĭ fură premiaţĭ cu bucăţĭ de stofe.

După aceea se făcù o întrecere la fugă. Frank

Conferințele dela Ateneu.

Glasulŭ omenescŭ.

In Aprilie a. c., d-nulŭ Jipescu a făcutŭ totŭ la Ateneu o conferință, unică până acum în genulŭ ei, în fața unui publicŭ numerosŭ, lipsindŭ — naturalŭ — biroulŭ și conferențiarii.

Arta de a imita glasurile: écă tema dată sub modestŭ titlu de glasŭ omenescŭ 1). Acéstă artă, așa puținŭ cultivată, are însemnătatea ei mare și prea mare în dramă și în comediă. Din considerațiunile generale asupra vorbirii, făcute de d-lŭ conferențiarŭ, putemŭ pricepe acéstă importanță. Intr'adevĕrŭ, limba vorbită, nuanța pronunțării și a mlădiării vocii depinde de atâtea circumstanțe și este legată de atâtea fenomene, în câtŭ trebue o minte ageră, spiritŭ finŭ și pĕtrundĕtorŭ, o răbdare grozavă, ca sĕ le poți distinge, sĕ le poți da de urmă. Fiă-care tréptă socială, fie-care breslă, fie-care vêrstă are tonulŭ sĕu, calitatea sa, individualitatea sa în vorbire.

Corpulŭ întregŭ ia parte la cuvêntare. Ochii, figura, corpulŭ, adecă ținuta lui, mânile jócă pentru observatorŭ unŭ rolŭ fórte însemnatŭ.

După câteva considerațiuni, bine puse, asupra glasului omenescŭ, conferențiarulŭ arătândŭ în trăsurĭ generale cam în ce constă arta imitării, intră în subiectŭ, împărțindu-lŭ în douĕ: cântece și vorbire.

Aplause nenumĕrate și la fiăcare frasă întêmpinau pe oratorŭ; și puține aplause din câte s'au datŭ la Ateneu au fostŭ meritate în așa gradŭ ca acestea.

După ce arată trăsurile caracteristice ale deosebirii între glasulŭ țĕranului de alŭ țĕrancei, alŭ acestora de alŭ popilorŭ și alŭ popilorŭ de boierĭ și alŭ boierilorŭ de mahalagii și mahalagióice, aduce o serie de esemple imitândŭ diferite glasurĭ cu atâta măestriă, cu atâta artă, că décă ai fi fostŭ mai departe de tribună ai fi credutŭ, că e pe la spate orŭ vre unŭ țĕranŭ, orŭ vre-o mahalagióică, orŭ altŭ tipŭ imitatŭ. Incepe cu țĕranulŭ și cu țĕranca, apoi trece la olteanŭ și olteancă; după aceea la breasla călugărĕscă cântându ne ca ei (și ca ele) în biserică, în strane și în chiliile lorŭ. Pe urmă se urcă mai susŭ, vine la orașŭ. Aci găsesce pe mahalagióică, pe fata eșită din pensionŭ care, învĕțată de mă-sa și de d-na directóre vre sĕ cânte câtŭ se póte mai franțuzește, punĕndŭ la chinurĭ limba spre a pronunța pe R. Totŭ aci află pe boerulŭ bĕtrânŭ pe care 'lŭ compară cu celŭ de acum 30—40 de anĭ în cântece.

Trecêndŭ la străinĭ, ne arată în câte-va trăsurĭ carĭ ar putea fi causele din carĭ ei nu potŭ sĕ pronunțe limba nóstră corectŭ. Apoi ne cântă ca Francesulŭ, ca Francesa, ca Greculŭ inamoratŭ, ca Neamțulŭ, ca Italianulŭ, ca Ovreiulŭ, în sfêrșitŭ ca Țiganulŭ de satŭ și de orașŭ, dér arătêndŭ pentru fiecare tipŭ culórea sa, nuanța sa propriă ca glasŭ.

Vine partea a doua: adecă vorbirea, și în acésta urméză după modulŭ hotărîtŭ, anume de a începe dela țăranŭ, care e talpa casii, temelia națiunii.

D-sa a compusŭ o poveste despre *republică,* adecă ne-a spusŭ în glasulŭ țĕranului ce înțelege acesta prin republică séu *răpublică*, dicêndŭ: *adĭ sunt eu gobernŭ, mâne escĭ tu gobernŭ, poimâne Niță, și așa mai încolo că în câteva lunĭ o sĕ himu în satŭ cu o droaie de gobernĭ.* Apoi trece la orașŭ, vorbesce de oratorĭ, face câte-va considerații asupra glasului d-lui Maiorescu, despre care a spusŭ sincerŭ că e monotonŭ, alŭ d-lui Niculae Ionescu, Eliade, Rosetti și alțĭ morțĭ și vii, imitândŭ chiarŭ pe unulŭ din aceștia vorbindŭ cătră unŭ ministru în parlamentŭ și rĕspunsulŭ ministrului. Trecêndŭ la dascălĭ ne reproduce cu măestriă vre-o trei, patru tipurĭ în care timpŭ cei carĭ cunoscură pe aceștia și se aflau de față simțiau că în adevĕrŭ e o voce pe deplinŭ imitată.

Trece pe urmă la fata din pensionŭ și eșită din pensionŭ, pe care, chiarŭ în gesturĭ, a reprodus'o de minune.

După acésta la mahalagióică, cu care și sfîrșesce, umplândŭ auditorulŭ de admirațiă.

1) Sĕ lăsămŭ la o parte că Joi, d-lŭ vice-președinte n'a vrutŭ sĕ-i anunțe în publicŭ conferința sub cuvêntŭ că: nu este ateneistŭ.

Ceea ce forméză și mai multŭ meritulŭ d-lui Jipescu este, că pe lângă partea practică — imitarea — d-sa a făcutŭ și teoria glasului, însoțită de numeróse observațiunĭ și de legĭ de o importanță fórte mare. Orĭ cum, d-nulŭ Jipescu a avutŭ unŭ succesŭ rarŭ.

(Romània.) *George dela Plevna.*

Mișcarea poporațiunii române.

Mișcarea poporațiunii române aparținĕtóre de biserica română gr. or. din Ungaria și Transilvania, studiată pe basa datelorŭ statistice, scóse din raporturile oficiale ale respectivelorŭ consistorii diecesane de pe anulŭ 1885, ni se arată cu totulŭ in altă icónă, mai clară și mai exactă, de cum au obiceiulŭ statisticii unguresci a face sĕ credă lumea necunoscĕtóre.

Etă pe scurtŭ aicĭ unele date esențiale:

In archidiecesă clerulŭ archidiecesanŭ întregŭ sĕ representă din 1043 persóne. Numĕrulŭ sufletelorŭ preste totŭ a fostŭ la încheierea anului 1885: 688,535 față cu anulŭ premergĕtorŭ 1884, fiindŭ atuncĭ 677,442, crescĕmêntŭ cu 11,093 suflete, adecă în procente la 100 suflete crescĕmêntŭ 1.63.

Din protopresbiteratele archidiecesane, sĕ arată mai puținĭ născuțĭ decâtŭ morțĭ numai în protopresbiteratulŭ Abrudului cu 89 și într'alŭ Lupșei cu 16 suflete, — o împrejurare abnormă, ce sĕ explică prin epidemia difteritei între copii, ce a grasatŭ în anulŭ expiratŭ prin acelŭ ținutŭ.

Tóte celelalte protopresbiterate suntŭ în crescere; mai însemnată este crescerea acésta prin nascerĭ în tracturile Brașovului II, Mercurii, Sebeșului, Têrnavei superióre și Treiscaunelorŭ, unde nascerile suntŭ aprópe îndoitŭ ca casurile de mórte.

Ér decrescere în poporațiune peste totŭ se arată în protopresbiteratele: Avrigului, Brașovului I, Cetății de pétră, Cohalmului, Dobrei, Iliei, Lupșei, Têrnavei-superióre și Ungurașului. Acéstă împrejurare, carea față cu numĕrulŭ întrecĕtorŭ alŭ nascerilorŭ preste morțĭ în aceste protopresbiterate, pare anormală, provine din emigrările din patriă, carĭ în urma traiului îngreuiatŭ se înmulțescŭ din ce în ce.

Comparândŭ numĕrulŭ preoțilorŭ cu numĕrulŭ poporului preste totŭ, se vine totŭ cam la 967,50 suflete unŭ preotŭ.

In diecesa Aradului: la jurisdicțiunea consistorului aradanŭ aparținŭ 11 tracte protopresbiterale, cu 305 comune matre, 87 comune filie, 330 biserică, 385 parochii și 67,859 case. In decursulŭ anului 1885 s'au botezatŭ 16,813 nou născuți, s'au cununatŭ 3759 părechĭ, și au rĕposatŭ 13,350 individĭ, prin urmare numĕrulŭ poporațiunii aparținĕtóre la jurisdicțiunea acestui consistorŭ s'a sporitŭ cu 3463 de individĭ. Astfelŭ numĕrulŭ totalŭ alŭ poporațiunii, care la finea anului 1884 era de 329,598, sporindŭ cu 3453 individĭ, numĕrulŭ totalŭ alŭ poporațiunii a fostŭ la finea anului 1885 de 333.061 suflete.

La jurisdicțiunea consistorului oradanŭ aparținŭ 6 protopresbiterate cu 5 protopresbiterĭ actualĭ, 2 protopresbiterĭ emeriţĭ și 1 administratorŭ protopresbiteralŭ. Parochii matre suntŭ 247, ér' filie 113. Dintre parochiile matre 213 suntŭ deplinite, ér' 34 parochii suntŭ vacante. Unele din acestea stau sub deplinire, ér' altele, în lipsă de dotațiune suficientă, nu se potŭ deplini. Preoțĭ actualĭ au fostŭ cu finea anului 1885, 218 dintre carĭ 187 suntŭ parochĭ, 23 suntŭ administratorĭ parochialĭ, ér' 8 suntŭ capelanĭ. In decursulŭ anului trecutŭ au rĕposatŭ 5 preoțĭ, și s'au chirotonitŭ întru preoțĭ trei clericĭ absolvențĭ. Esamenulŭ de cvalificațiune preoțéscă l'au depusŭ 11 teologĭ absolvențĭ.

Numĕrulŭ poporațiunii, aparținĕtóre la jurisdicțiunea consistorului din Oradea-mare a fostŭ la finea anului trecutŭ de 162,574. In decursulŭ anului trecutŭ s'au născutŭ 9312 individĭ, au rĕposatŭ 7335 și s'au cununatŭ 1615 părechĭ. Poporațiunea a crescutŭ cu 3377 individĭ.

In diecesa Caransebeșului: numĕrulŭ sufletelorŭ se urcă la 310,000 individĭ, unde asemenea pe lângă tóte emigrațiunile, totușĭ se arată în anulŭ trecutŭ unŭ crescĕmêntŭ.

Se vede dér', că în aceste 3 diecese suntŭ 1,494,170 Românĭ; cam totŭ atâția Românĭ se țînŭ de metropolia română gr.-cat. de Blașiu, care dimpreună cu cei preste 150,000 Românĭ gr. or. din metropolia română gr. or. din Cernăuțĭ, ne dau suma de peste *trei milióne* Românĭ în monarchia austro-ungară.

Badea Nechita Bloșiu.

Reghinulŭ săsescŭ, 9 Iuniu 1886.

Domnule Redactorŭ! Cu ocasiunea înmormêntării rĕposatului badea Nechita Bloșiu din G. Orșova (în 11 Maiu 1886) consilierulŭ de secțiune Iosifŭ Pausinger din Gurghiu a încredințatŭ preotului din G. Hodacŭ, Alesandru Têrnăveanu, douĕ telegrame de condolență trimise din partea A. S. prințului de corónă Rudolfŭ, spre a le face cunoscutŭ publicului românŭ pre cale diaristică. Vi le-a trimisŭ și le-ațĭ primitŭ? *)

Despre acésta amŭ vré sĕ scimŭ cu toții, pentru că una dintre acele telegrame și eu o am cetitŭ în Reghinulŭ săsescŭ, când s'a datŭ representațiunea teatrală, în 11 Maiu 1886, înaintea mai multorŭ domnĭ de cinste, carĭ au propusŭ trimiterea lorŭ la „Gazeta Transilvaniei", pentru ca lumea sĕ vedă și sĕ scie că cine a fostŭ badea Nechita și că prințulŭ Rudolfŭ câtŭ de multŭ l'a iubitŭ.

Vĕ dau de scire și despre aceea, cumcă din mandatulŭ A. S. prințului de corónă Rudolfŭ, când s'a înmormêntatŭ badea Nechita Bloșiu, consilierulŭ Iosifŭ Pausinger nu a lăsatŭ a i se pune crucea îndatinată la capŭ, pentru că prințulŭ are de gândŭ, și telegraficŭ a și promisŭ, ca respectivului rĕposatŭ sĕ'i ridice unŭ *monumentŭ* frumosŭ.

Tóte spesele îngropăciunei rĕposatului, acuma în dilele acestea, au fostŭ trimise susŭ numitului consilierŭ de secțiune în Gurghiu, din partea prințului Rudolfŭ, cu mandarea, ca dela preoții carĭ au asistatŭ la îngropăciune sĕ presinte chitanțe, că suntŭ plătițĭ. Au fostŭ 8 preoțĭ de față când s'a îngropatŭ badea Nechita și totŭ personalulŭ dela oficiulŭ de silvicultură din Gurghiu cu toțĭ vigilii erarialĭ și toțĭ vênătorii prințului ș. a și la tóte evangeliele când începea a se ceti se dedeu salve de împușcăturĭ și după terminarea evangelielorŭ éră împușcăturĭ. Ceremoniă i s'a făcutŭ bĕtrânului ca la o persónă înaltă.

Acuma în dilele acestea s'a dispusŭ totŭ din partea prințului de corónă, ca vĕduva rĕposatului sĕ capete léfa întrégă și de acuma înainte, éră pe unŭ nepotŭ alŭ rĕposatului, care puțină carte scie, sĕ-lŭ ducă la Clușiu și sĕ învețe carte spre a-lŭ face vigilŭ în loculŭ bĕtrânului Nechita.

E dreptŭ și adevĕratŭ, că badea Nechita a fostŭ acela, care în anulŭ trecutŭ pe prințulŭ Rudolfŭ l'a potolitŭ în iritațiunea lui față de noi Românii, și cum s'a întêmplatŭ aceea voiu scrie de altă dată, — destulŭ atâta, că A. S. Rudolfŭ a fostŭ supăratŭ pe noi, nu a vrutŭ sĕ védă mai multŭ jocŭ românescŭ, nu a cercetatŭ biserica română, nu a făcutŭ preumblare pe ulițile române ca de altă dată **). Mai în urmă a începutŭ a fi voiosŭ. Și cine l'a făcutŭ érășĭ voiosŭ? Numai badea Nechita; nimenea nu 'șĭ póte închipui câtă finețĕ a avutŭ rĕposatulŭ măcarŭ că era omŭ simplu, fără carte. A muritŭ sêrmanulŭ spre dauna nóstră.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

MÜNCHEN, 14 Iuniu. — După cum anunță placatele direcțiunei poliției, *regele Ludovicŭ s'a aruncatŭ* erĭ séra la $5^3/_4$ óre, pe când se preumbla în parculŭ castelului Berg, *în laculŭ Starnberg.* Mediculŭ regescŭ Dr. Gudden s'a înecatŭ și elŭ încercândŭ sĕ scape pe regele.

MÜNCHEN, 15 Iuniu. — Unŭ apelŭ alŭ regentului Luitpold proclamă pe fratele rĕposatului rege, pe ducele Otto, de rege alŭ Bavariei. Deórece însĕ ducele Otto de asemenea sufere de o bólă incurabilă prințulŭ Luitpold va conduce mai departe regența în numele noului rege. — Cadavrulŭ regelui Ludovicŭ a fostŭ transportatŭ adĭ la München. După obducțiune se va aședa în capela castelului. Poporațiunea este sguduită. Până acum pretutindenea e liniște.

SOFIA, 15 Iuniu. — Principele Bulgariei a deschisŭ erĭ Sobranja. Discursulŭ tronului esprimă cuvinte de bucuriă, că vede întrunițĭ pe deputații ambelorŭ Bulgarie, amintesce luptele susținute victoriosŭ, precum și imediata și statornica consolidare a raporturilorŭ ambelorŭ țĕrĭ.

*) Nu ni s'au trimisŭ. Póte că preotulŭ din Hodacŭ va fi făcutŭ pe placulŭ vr'unui „patriotŭ". — Red.

**) Negreșitŭ că numai în urma calumnielorŭ adversarilorŭ noștri în afacerea proclamației „irredente". — Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Pocock se întrecŭ cu Tippu-Tib, și fŭ învinsŭ de acesta. Și copiiĭ, și maĭ târdiu și femeile maĭ tinere, ce luau parte la espedițiune, se întrecură.

Serbarea fŭ încheiată printr'unŭ jocŭ rĕsboinicŭ esecutatŭ la sunetele dobelorŭ și ale cornurilorŭ de vênĕtóre de 100 Vanyamvezi, pregătițĭ în tocmaĭ ca pentru luptă.

A doua di Tippu-Tib dete unŭ ospĕțŭ de despărțire, care érășĭ se petrecŭ în chipulŭ celŭ mai veselŭ.

In diminéța dilei de 27 Decembre călĕtorulŭ nostru împreună cu ómeniĭ sĕĭ, 149 la numĕrŭ, se îmbarcară în deosebitele luntri. Flotila se retrase puținŭ în susulŭ rîuluĭ la o mică insulă, unde avea sĕ rĕmână peste nópte. Stanley voia, ca în diua următóre sĕ se maĭ întâlnéscă încă odată cu Tippu-Tib, ca sĕ-șĭ ia rĕmasŭ bunŭ dela elŭ pentru cea după urmă óră.

Séra îlŭ întrebà Frank pe călĕtorulŭ nostru, décă în adevĕrŭ crede, că întreprinderea va reușì, de óre-ce rîulŭ se îndrepta totŭ spre miadă-nópte.

Stanley îlŭ asigurà, că întreprinderea va reuși de bună sémă. Livingstone, dise elŭ, nu póte fi nicĭ Nigerulŭ, nicĭ Nilulŭ, fără numaĭ și numaĭ rîulŭ Congo. Acesta maĭ încolo, trebue, că face o mare cotitură și apoĭ se întórce spre apusŭ.

„In orĭ și ce casŭ", adăugà elŭ, „orĭ de ar fi Congo, séu Nigerulŭ, séu chiar Nilulŭ, eu sûntŭ pregătitŭ a învinge orĭ și ce greutățĭ. Cu tóte că și eu iubescŭ viața întocmaĭ ca și tine séu ca orĭ și care altŭ omŭ, totușĭ sûnt gata a o jertfí înpreună cu totŭ ce maĭ am, pentru a vedé planulŭ meu adusŭ la desĕvêrșire. Este unŭ lucru fórte cutezatŭ, dara tu sci proverbulŭ: „Pe ceĭ cutezătorĭ noroculŭ îĭ ajută.

După aceea călĕtorulŭ nostru, luândŭ o chartă a Africeĭ, îĭ arĕtà soțuluĭ sĕu de drumŭ loculŭ celŭ mare, albŭ, ce se estinde spre apusŭ dela laculŭ Tankanica, și dise:

„Te încredințezŭ, Frank, că loculŭ acesta de totŭ mare, albŭ, este aprópe a se umplé. Așa albŭ, cum este, are asupra mea unŭ farmecŭ deosebitŭ. Nicĭ odată o bucată de hârtiă albă nu a avutŭ pentru mine atâta însemnătate ca acésta; eu am și acoperit'o în sufletulŭ meu cu minunate priveliștĭ de orașe, sate, rîurĭ și ținuturĭ, precum și cu popóre felurite. Acuma ardŭ de dorința de a mĕ încredința despre adevĕrulŭ séu neadevĕrulŭ acestorŭ născocirĭ ale fantasieĭ mele. Sufletulŭ meu respinge orĭ și ce îndoială câtŭ de mică. Mâne diminéță, iubitulŭ meu, va trebuì sĕ dicemŭ cu tótă hotărîrea: „*Invingere séu mórte.*"

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

12 din Iunie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	106 40
Rentă de hârtiă 5%	95.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	153 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120.25
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105 20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.10
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	125.10
Renta de hârtiă austriacă	85.25
Renta de arg. austr.	85 90
Renta de aurŭ austr.	116 75
Losurile din 1860	139 20
Acţiunile băncei austro-ungare	881 —
Act. băncei de creditŭ ung.	289.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.1/2
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 30 Maiŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	93 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/2	96—
» convert. (6%)	87 1/2	88—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	105—	105 3/4
» „ „ (5%)	88 1/4	89—
» » urban (7%)	102 1/4	102—
» » » (6%)	93—	93 3/4
» » » (5%)	87—	87 1/2
Banca naţională a României 500 Lei	1015	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	2.60	2.70
« » » Naţională	2.20	2.25
Aurŭ contra bilete de bancă	14 40	15.55
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01 1/2	2.02 1/2

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 6 Iunie st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8.63	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
(	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
(	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
(	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 / 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uiórą	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2 07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3 04	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu (	5.56	—	5 35	—
(	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mezö-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.41	—	—	4.03
(	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1 45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena (	—	—	10.50	—
(	3.00	8.50	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenu omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	10.01	—	5.05	6.43	—
(	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea (	1.36	—	—	9.31	—
(	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mică	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
(	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
(	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	—	4 53
(	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok (	11.02	—	11.40
(	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10 53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.